Kázání na text Fp 2, 1-11

(předneseno při bohoslužbě 25.5.03)

Fp 2, 1-11 *Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování: dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.*

Milé sestry a milí bratři, milí přátelé,

apoštol Pavel začíná tuto část svého dopisu slovy: Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování. Přesněji přeloženo: je- li jaké povzbuzení v Kristu, je-li jaké posílení láskou. V originálu není žádné: je-li možno. Neboť ono je vždy možno. Jinak řečeno- jste-li bratři a sestry, jste-li sbor Kristův. Neboť nedokážeme-li jeden druhého povzbudit, když to potřebuje, nemáme-li k sobě navzájem Lásku, nebo máme-li ji a neprojevujeme ji, nejsme-li propojeni Duchem Svatým, Tím, který dává do srdcí touhu po Bohu a touhu po společenství sboru, Tím, který dává lidi do kupy, nemáme-li soucit a slitování k sobě navzájem i k jiným lidem, nejsme- li milosrdní, pak nejsme bratři a sestry, pak nejsme sbor Kristův, a pak se nás ani slova apoštola Pavla netýkají. Ale já věřím, že jsme sestry a bratři, že jsme sbor Kristův, a že se nás tedy slova apoštola Pavla týkají. Pojďme si to však ještě rozebrat a ověřit.

Tedy- je-li jaké povzbuzení v Kristu. Povzbuzení. Jistě mi dáte za pravdu, že povzbuzení je pro člověka velmi důležité a potřebné. Když má člověk přes všechny problémy jít dál, nevzdávat se, když touží všemu navzdory následovat Pána Ježíše a žít Jeho Lásku, potřebuje povzbuzení. To povzbuzení může mít různé podoby. Může to být třeba přátelský povzbudivý úsměv, může to být hezké, potěšující, povzbudivé slovo, třeba ve smyslu- neboj, to se zvládne, budeme se modlit, budu na tebe myslet a podobně. A může to být třeba pochvala. Víte, dnes se obecně lidé málo chválí. Když se někomu něco nepovede, tak mu to jistě co nejdříve někdo řekne, ne-li že mu to přímo vmete do tváře. Ale když se mu něco povede, bereme to často jako samozřejmost. Ovšem to je velká chyba, a to ze dvou důvodů. Jednak člověk, je-li kritizován za chyby a není zároveň chválen za to, když udělá něco dobře, se může brzy začít domnívat, že je budižkničemu, který nic neudělá dobře, anebo může zatrpknout, že je ostatními nedoceňován. To je tedy první důvod. A druhý důvod potřeby chválit je ten, že když si všímáme převážně chyb a nikoli toho, co se podaří, má to špatný vliv i na nás, neboť máme pocit, že se nikomu nic nedaří, že všichni jsou takoví nemožní... a jsme z toho otráveni. Ovšem slovo paraklésis, povzbuzení, potěšení, má i další význam, a tím je napomenutí. Ale neodporuje si to? Nikoli. Neboť i napomenutí, ovšem laskavé a v pravý čas a z upřímné lásky řečené, je svého druhu povzbuzením. Povzbuzením k dalšímu úseku cesty, ke zdolání dalšího schodu či kopce. Tolik tedy k povzbuzení. A kde jinde než ve sboru, ve společenství bratří a sester, ve společenství přátel, bychom měli druhé povzbuzovat a též se od druhých povzbuzení dočkat...

Je-li jaké posílení láskou. Láska. Bez ní není žádné společenství. Láska má být základem sboru. Láska tvoří z bratří a sester rodinu. Láska ovšem není jen tak nějaký cit, není to jen nějaká emoce. Láska je také věc vůle. Já se odhodlávám mít své bratry a sestry rád. A v tom vytrvat. Láska se projevuje zájmem o druhého, o jeho radosti i starosti, a snahou mu pomoci. Posílení láskou. Ano, Láska může

člověka posílit. Tak jako člověk, je-li po nemoci zesláblý, dá si posilující slepičí vývar, tak člověka na duši posílí Láska. Ovšem Láska není jen cit a vůle, Láska je především dar. Dar Boží. Proto je třeba o ni prosit, aby se ve sboru nacházela a rostla. Neboť Láska je základem sboru.

Je-li jaké společenství Ducha. Ano, je třeba mít společenství s Duchem Svatým, poslem Boží Lásky. Je třeba otevírat se Mu, nechat se Jím naplňovat, nechat se Jím budovat, nechat se Jím přetvářet v nové stvoření, jímž jsme a máme se stávat stále plněji v Ježíši Kristu. A čím víc budeme Duchem přetvářeni, tím víc budeme schopni milovat, těšit, povzbuzovat, a tím víc budeme svým bratrům a sestrám opravdovými bratry a sestrami. Ano, Duch Svatý vede člověka do společenství a je též hlavním budovatelem společenství.

Je-li jaký soucit a slitování. Bůh je soucitný a slitovný, jeho milosrdenství je věčné. A je-li takový Bůh a vidíme-li to i na Jeho Synu Ježíši, který žil s námi na zemi život člověka, máme být takoví i my. Odpouštět si navzájem, má-li kdo něco proti druhému, odpouštět si pro drahocennou krev Ježíšovu, pro níž každému z nás odpouští náš nebeský Otec. A mít jeden s druhým soucit, cítit s ním a dokázat to projevit- modlitbou, slovem i činem.

Tedy je-li mezi námi vzájemné povzbuzování se v Kristu, vzájemné posilování se láskou, společenství Ducha, soucit a slitování, pak jsme bratři a sestry, pak jsme sbor Kristův, a pak jsou nám adresována i další slova apoštola Pavla: Dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení. Dovršte mou radost. Tady vidíme, z čeho má apoštol Pavel radost. Když se mají lidé rádi. A jak je to s námi? Co nám dělá radost, co naše srdce potěší? Také máme radost, když se mají lidé rádi, nebo spíš když máme dost peněz, dobré bydlení, dobré jídlo a podobně? Víte, trochu mne mrzí, že se i mezi křesťany poměrně často přeje: hlavně to zdravíčko. Jistě, zdraví je důležité, ale i když chybí, člověk může být šťastný. Jde o to, z čeho se raduje, co ho činí šťastným. Křesťan by měl mít jiné priority, jiné představy o štěstí, než ty, které se dají vyjádřit přáním: Hlavně to zdravíčko. Spíš bychom si měli přát: hlavně ta Láska, hlavně to milosrdenství, hlavně to následování Pána Ježíše...

A co že máme dělat, aby z nás měl apoštol Pavel- a copak on, ale hlavně Bůh, radost? Přesněji přeloženo: buďte stejné mysli, majíce stejnou lásku, buďte jedné duše ve smýšlení. Jak vidíme, středem tohoto souvětí jakož i celého Pavlova přání je opět Láska. Neboť jen Láska může způsobit, že lidé různého věku, různého pohlaví, různého vzdělání, různého politického přesvědčení, lidé vycházející z různého rodinného zázemí, lidé různého sociálního postavení, lidé různých představ o životě, lidé s různými zkušenostmi, mohou být stejné mysli a jedné duše. Jednota křesťanů je důležitá. Má existovat dokonce jednota všech křesťanů. Ale dnes se chci zamýšlet nad jednotou bratří a sester ve sboru. Připomeňme si ještě dvě slova o jednotě. První je součástí Ježíšovy tzv. velekněžské modlitby: "Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal. Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno - já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne." (J 17, 20-23). A druhý text je ze Skutků apoštolských: "Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neříkal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné. Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení Pána Ježíše a na všech spočívala veliká milost. Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili, skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval." (Sk 4, 32-35). Je to velká meta, být jednotní tak, jako je jednotný Bůh Otec se Synem. Ovšem je to uskutečnitelné- v Lásce. Tak ostatně žili i první křesťané. Byli jednotní v Lásce. Jak se to projevovalo? Zejména v praxi. Když jsem s někým jedné mysli a jedné duše či jednoho srdce, cítím, co ten druhý potřebuje- a když to necítím, tak se ho zeptám. A když mohu, pomohu. Ve sboru by se nemělo stát, že by někdo z jeho členů trpěl nouzi. Vždy by mu mělo být ostatními členy pomoženo. Proto kdokoli z vás, kdo by měl nějakou nouzi- nějaké osobní či rodinné trápení, zdravotní potíže,

finanční nouzi, prosím, řekněte nám to, po bohoslužbě u čaje je vždy čas ke vzájemnému sdílení, a pokusíme se s tím něco dělat. Vždyť chceme žít dle Boží touhy a Boží vůle, chceme žít Ježíšovu jednotu. Ve sboru by též měla panovat tolerance co se týče postojů k různým věcem- politice, ekonomice, co já vím- sportu a podobně. Můžeme o tom diskutovat, vzájemně si vysvětlovat své názory, tříbit si své postoje, společně hledat odpovědi v Písmu, ano, hledat co možná nejjednotnější postoje i k těmto záležitostem, ale v Lásce a toleranci.

Dále nám Pavel radí: V ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. Pavel tedy za vlastnosti nejvíce překážející dobrým vztahům ve sboru považuje ctižádostivost a ješitnost. Proč právě tyto dvě? Nu protože sbor je o vztazích, o společenství, kdežto ctižádostivost a ješitnost jsou dvě stránky jedné mince, a to sobectví. A sobectví je zaměřeno na sebe- na úkor druhých. Je-li člověk ctižádostivý, tak se většinou žene za kariérou, a to často na úkor sborového života- má-li mi stát v cestě za kariérou neděle, pryč s nedělí, má-li mi stát v cestě kazatel, který mne upozorňuje, že ctižádostivost není zrovna nejlepší vlastností- pryč od kazatele. A i pokud má ctižádostivý člověk již svou kariéru vybudovanou nebo se mu ji budovat nedaří nebo mu v kariéře neděle nepřekáží, může být jeho ctižádostivost stejně ve sboru problémem. Protože takový člověk se snaží za každou prosadit všade- a to i ve sboru, na úkor druhých. Jak se to může projevovat? Například že nebere ohled na zakřiknutější členy sboru a stále je ho všade plno, stále se snaží prosazovat, místo aby se někdy trochu stáhl a dal tak prostor i těm méně průbojným. Nebo se snaží za každou cenu ve sboru prosazovat svoje názory, svoje návrhy řešení a podobně, i na úkor druhých. Naštěstí protestantské církve jsou církvemi demokratickými a o zásadních věcech se ve sborech hlasuje. To byla tedy ctižádostivost. A nyní k ješitnosti. Ješitnost je nepříjemná vlastnost. Když je člověk ješitný, dotkne se ho každá, byť sebelépe myšlená a sebelaskavěji řečená připomínka, nesouhlas a podobně. Kolem takového člověka aby se chodilo po špičkách. Ješitný člověk se snadno urazí a dlouho mu trvá, než ho to přejde. S takovými lidmi se těžko jedná. Takoví lidé ve sboru mohou druhé permanentně obviňovat z nedostatku lásky, pochopení a podobně. Tolik tedy ke ctižádostivosti a ješitnosti, dvěma stránkám sobectví, k tomu, jací být nemáme. A nyní k tomu, jací být máme.

V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. Na první pohled jako by tato rada odporovala Ježíšovu přikázání: miluj bližního svého jako sebe samého. Ovšem není tomu tak. Naopak, tato Pavlova rada je návodem, jak v naší hříšnosti toto přikázání aplikovat. Protože i když milujeme svého bližního jako sebe samého, tak v praxi to vypadá tak, že moje potřeby jsou vepředu a potřeby mého bližního krok za mnou. A když se zařídím dle rady Pavlovy, tak mé potřeby zůstanou stát a potřeby mého bližního postoupí o krok vpřed a teprve tehdy budeme opravdu na jedné rovině, a teprve pak se budu moci zodpovědně a pravdivě a v lásce rozhodovat ve svých činech. Někdy se rozhodnu pro pomoc svým bližním, někdy pro pomoc sobě. Samozřejmě když jsem vyčerpaná po náročném dnu a v deset hodin večer mi kamarádka zavolá, abych za ní přijela, že je na sebevraždu, tak se zvednu a pojedu. Ovšem pokud by mi řekla: přijeď, mně je smutno a nemůžu spát, chci si povídat, tak pak bych asi, jsouc zmožena po náročném dni, dbala své potřeby odpočívat a kamarádce nevyhověla. Každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. To znamená, že nemáme na sebe zcela zapomínat, ale máme se snažit hledat každý den, každou hodinu, priority, ptát se: Bože, co mám dělat, co dobrého udělat teď, co odpoledne, co zítra... A hlavně se nesnažit prosazovat své malé zájmy na úkor skutečných potřeb druhých. Ovšem když já mám nějaké skutečné potřeby, zas bych je neměla potlačovat, a tak jako dávám přednost potřebám jiných před svými zájmy, tak bych měla dát přednost svým potřebám před zájmy druhých. Zkrátka potřeby, ať už kohokoli, jsou důležitější, než zájmy, ať už kohokoli.

Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši. Ano, jako Ježíš Kristus máme smýšlet, jako

Ježíš Kristus máme žít. Žít Lásku, žít oddanost, žít solidaritu, žít sebevydanost. Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl. Přesnější překlad zní: Jsa ve způsobu Božím, neměl to za kořist, býti roven Bohu. Ano, Boží Syn je roven Bohu Otci. Ovšem neužívá toho kořistnickým způsobem. Celé Boží trojici je kořistnický způsob naprosto cizí. Že nemůže někdo kořistit něco, co má, co mu patří? Ale ano, může. A jak často to děláme! Vše, co máme- zdraví, vědomosti, dovednosti, postavení, majetek, totiž můžeme mít- vlastnit tak, že je dáváme do služeb- pak je máme správným způsobem, nebo tak, že je máme jen pro sebe, jen ku svému prospěchu, a pak je máme špatným způsobem, máme je jakoby ukořistěné. Ukořistěné druhým, kterým odmítáme pomoci, i když můžeme, a tím i ukořistěné Bohu. A představme si, že by se tak zachoval Boží Syn, když Ho Otec požádal, jestli by sestoupil na zem a vykoupil lidi od moci zlého. Že by řekl: kdepak, já jsem Bůh- a měl by pravdu, já na zem do toho lidského svinčíku nepůjdu. Tady je mi lépe. A zas by měl pravdu. Ale přestal by žít Lásku. Ze svého Božství by udělal kořist. Ale to On právě neudělal. On je takový, že se dává. Láska se dává. Tak to má být. Tedy Boží Syn se rozhodl dát a sestoupil na naši zem do našeho smrtelného těla, mezi nás hříšníky, od nichž nemohl čekat nic moc dobrého, jako člověk dostal jméno Ježíš a stal se naším Spasitelem. Z Lásky k nám sestoupil na zem, z Lásky k nám nezradil, i když by si tím mohl zachránit život, z Lásky k nám podstoupil potupnou smrt zločince- smrt ukřižováním. To vše z Lásky k nám. To je Láska, která se dává. A takovou máme mít a takovou máme žít i my.

Ovšem Bůh Otec má ke svému Synu také Lásku a proto Ho nenechal ve štychu, nenechal Ho mezi mrtvými, nýbrž třetího dne Jej vzkřísil. A vyvýšil Jej nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán. Přesnější překlad je: aby se ve jménu Ježíše sklonilo každé koleno- na nebi, na zemi i pod zemí- a každý jazyk aby vyznával: Pán Ježíš Kristus je ke slávě Boha Otce. Aby každý člověk jednou pochopil, jak úžasný je Bůh, který je Láska. Jak úžasný je Boží Syn, Ježíš Kristus, Láska sama, která přišla na zem v podobě člověka. Jak úžasný je Duch Svatý, ten posel Lásky, který tu Lásku v nás znovu a znovu, den co den, rozněcuje a učí nás ji žít. Jako jednotlivce i jako společenství. Proto, jak je se zpívá v jedné písni, radujme se pospolu, mějme Lásku Kristovu. A kéž skrze každého z nás i skrze naše společenství se tato láska a poznání jejího Dárce šíří dál. Aby Ho jednou každý znal a srdce své Mu daroval.

Pomodleme se:

Pane Ježíši Kriste, děkujeme Ti za Tvůj život, který je nám příkladem, jak máme žít. Za Tvůj život, který byl, je a bude vždy jen láska. Láska, která se dává. Láska, která nehledí především na sebe, ale která hledá to, co slouží všem. Láska, která má daleko ke ctižádostivosti a ješitnosti, ano láska, která je pravým opakem sobectví a soběstřednosti. Bože, prosíme Tě, proměňuj náš život, život nás jako jednotlivců i život našeho sboru, abychom stále více rostli v podobu Tvého Syna, ve Tvé děti a ve Tvou rodinu. Zmocňuj nás k tomu svým Svatým Duchem. Pane, prosíme Tě jeden za druhého, za naše potřeby, dej, abychom dokázali jeden druhému naslouchat, modlit se jeden za druhého a pomáhat si. Prosíme Tě za naše nemocné, zvláště za Evičku, aby se její zdravotní stav zlepšil. Prosíme Tě za celou naši církev, za ostatní církve, za všechny křesťany, za všechny lidi, za celý svět- za mír, za spravedlnost... Prosíme Tě, děj se Tvá vůle a přijď Tvé království. Amen.